

هنر و حماسه

مجموعه سخنرانی‌های استاد پناهیان

(94 جلسه صوتی + 16 کلیپ تصویری)

- فهرست موضوعات -

سخنرانی صوتی:	
1. هنر و حماسه (1): حماسه، هنر و حمیت	2. ارزش هنر
2. هنر و حماسه (2): حماسه، هنر و حریت	3. غربت
3. هنر و حماسه (3): حماسه، هنر و محبت (1)	4. آلبوم خاطرات حسین
4. هنر و حماسه (4): حماسه، هنر و محبت (2)	5. ماجرای یک روز برفی (گزارشی از تشکیل هیئت محبین اهل بیت دانشگاه هنر)
5. (هنر و حماسه 6): انگیزه در حماسه و هنر	6. کلیپ‌های تصویری هنر و حماسه:
6. هنر و حماسه (7): عنصر شجاعت در حماسه هنر	1. ورودیه، حضرت مسلم (ع)
7. هنر و حماسه (8): صلابت معنای اصلی حماسه	2. حضرت رقیه (س)
8. مهمترین نیاز امروز ما	3. حر
9. زیانگری	4. عبدالله بن حسن (ع)
10. آیا سینما می‌تواند دینی باشد؟	5. طفلان حضرت زینب (س)
11. از فرهنگ مقاومت تا مقاومت فرهنگی	6. قاسم بن حسن (ع)
12. انقلابی بودن	7. علی اصغر (ع)
	8. علی اکبر (ع)
	9. حضرت عباس (ع)
	10. امام حسین (ع)
	11. حضرت زینب (س)

کلیپ تصویری

1. هنرمند کیست؟

موسسه عصر بیان معنوی - ناشر آثار استاد پناهیان

تلفن تماس: 021,77650577

پیامک موسسه: 10001313

پست الکترونیکی: [bayan.manavi@gmail.com](mailto: bayan.manavi@gmail.com)

[Sales@BayanCenter.ir](mailto: Sales@BayanCenter.ir)

پایگاه اطلاع رسانی بیان معنوی: www.BayanManavi.ir

فروشگاه اینترنتی موسسه بیان معنوی: www.BayanCenter.ir

مرکز پخش و ارسال محصولات به سراسر کشور: 021,77650576

هنر و حماسه (1): حماسه، هنر و حمیت

(هیئت دانشجویان هنر - محرم 84 - 10 جلسه)

معرفی بحث

حماسه مهم‌ترین راز ماندگاری قیام امام حسین (ع) است... در پس سوگواره امام حسین (ع)، شادی پنهانی در دلهاست، که به خاطر فخریست که مردم به یک حماسه‌ساز دارند و این شادی، پشتوانه اندوه مستمر برای امام حسین (ع) است...

انسان محتاج سرگرمی است و اگر کسی با حماسه سرگرم نشود، با چیزهای دیگری مثل منفعت، شهوت و جنایت، سرگرم می‌شود...

اولین عنصر حماسه نبرد است و حماسه روحی است که در جسم نبرد، دمیده می‌شود... دومین عنصر حماسه، شجاعت است... شجاعت، انسان را دل‌رحم می‌کند، اما ترس، انسان را ظالم و خودپرست می‌کند... کسی که شجاع نیست، نمی‌تواند عاشق پیشه باشد، او اصلاً مهربان نیست... عشق فقط مال آدم‌های شجاع است... و عرفان میوه‌ای است که به شاخه شجاعت آویزان است... اخلاق را با حماسه سهل‌تر می‌شود آموخت... اخلاق بی‌حماسه، اخلاق نیست، تزویر است... زیبایی، جدای از زندگی نیست، دینی هم که زیبا نباشد، دین نیست...

هنر تنها در خدمت زیبایی است... و هنر هنرمند، در کشف زیبایی‌های پنهان است... عرصه هنر، عرصه آزادی است، آنچه می‌خواهد دل تنگت بگویی، هیچ

ترتیبی و آدابی نجوی؛ وَاَلَّا مَهْنَدَس مِی شَوِی، نه هنرمند... هنر چیزی نیست که بتوان آن را تحمیل کرد یا سفارش داد،... حتی برای تبلیغ دین...، هنر وقتی می تواند تبلیغ دین یا هر چیز دیگر را بکند که زیبایی آن را درک کرده باشد...

فهرست

جلسه 1

حماسه، راز ماندگاری قیام اباعبدالله الحسین (ع)

- راز ماندگاری قیام امام حسین چیست؟
- اثرات توجه به «حماسی» بودن قیام امام حسین
- تحریف پذیر نبودن عاشورا
- آیا پرداختن به حماسه کربلا، دلسوزی‌ها را نسبت به اباعبدالله (ع) کمتر خواهد کرد؟
- روضهٔ مدینه

جلسه 2

شادی و سرگرمی حماسه

- حماسه و عاشورا

- 1. شادی حماسه، عامل واقعی ماندگاری و فراگیری مصائب کربلا
- 2. چرا به حماسی بودن قیام امام حسین کم توجهی می شود؟

- رابطه ما و حماسه (انسان و حماسه)

- 1. حماسه، عامل لذت و شادی
- 2. حماسه، عامل سرگرمی
- 3. آیا معرفی حسین (ع) به عنوان حماسه گر، پایین آوردن مقام معنوی ایشان است؟

- 4. چرا انسان ها دنبال سرگرمی اند؟ (خصوصیات سرگرمی)

- 5. سرگرمی های رایج امروز و نقد آن ها

- نیاز ما به روضه امام حسین (ع)

- روضه ورود کاروان اباعبدالله (ع) به کربلا

جلسه 3

حماسه چیست؟ (ارکان حماسه)

• اهمیت حماسه در قیام اباعبدالله الحسین (ع)

- 1. با نگاهی خودخواهانه (مرور بحث گذشته)
- 2. با نگاهی غیر خودخواهانه

• اهمیت و فایده شناخت حماسه

- 1. آیا برای حماسه سرایی فقط باید به امام حسین پرداخت؟
- 2. تفاوت حماسه سرایی حقیقی و کاذب
- 3. چه کنیم تا حماسه سرایی حقیقی داشته باشیم؟
- 4. حماسه، قالبی مناسب برای انتقال فضائل اخلاقی

• حماسه چیست و چگونه شکل می گیرد؟

- 1. اولین عنصر حماسه، «مبارزه» است
- 2. عنصر اصلی دیگر حماسه، شجاعت است
- تعریف ترس و عوامل و آثار آن (ترساندن از آینده، حربه‌ای شیطانی)
- شجاعت، دل رحمی می آورد (انسانی که شجاع نباشد، عاطفی نیست)

• روزهایی از کربلا

جلسه 4

شجاعت، عنصر حماسه

• پیوند هنر و حماسه

○ 1. پیوند هنر و حماسه فنی نه فرمایشی

○ 2. هنر دستورپذیر نیست

• حماسی بودن، علت روی آوردن مردم به برخی شیوه‌های عزاداری

• شجاعت (بررسی عنصر دوم حماسه)

○ 1. رابطه مهربانی و شجاعت

○ 2. چرا شجاعت در قالب نبرد شکل می‌گیرد؟

○ 3. شجاعت واقعی، شجاعت کاذب

○ 4. ترس پنهان، ترس آشکار

○ 5. شجاعت و عرفان

○ 6. آرامش، اثر روحی شجاعت

○ 7. آرامش‌های غیر واقعی

• روضه اباعبدالله الحسین (ع)

جلسه 5

لذت حماسه

- میل به خلق حماسه و آسیب‌شناسی آن
- اشباع کاذب نیازهای حقیقی
  - 1. خطاهای انسان، همیشه یک ریشهٔ درست دارد (بحث فرعی)
  - 2. اشباع کاذب نیازهای حقیقی آدم‌ها، بزرگترین جنایت
  - 3. رسانه، ابزاری برای اشباع کاذب نیازهای حقیقی
- لزوم ارضای واقعی حماسه‌گرایی (لذت حماسه)
  - 1. دلتنگی برای جنگ، دلتنگی برای حماسه‌گرایی است
  - 2. خاطراتی از لذت حماسه در دفاع مقدس
  - 3. آیا حماسه‌گرایی = جنگ طلبی؟
  - 4. لزوم معرفی لذت حماسه به جوانان
- هر شجاعتی، حماسه نیست
- روضه؛ شجاعت حضرت اباالفضل العباس (ع)
- خطر شجاعت‌های بی‌منطق
- ریشه‌های شجاعت
  - 1. عزت طلبی و ذلت ناپذیری
  - 2. از خود گذشتگی
  - 3. خاطراتی در مورد فرهنگ ایثار
- روضه حضرت عبدالله ابن الحسن (ع)

جلسه 6

نقش حمیت دینی در خلق حماسه

● حمیت، لازمه شجاعت حماسی

- 1. چرا در جهان امروز، حماسه کم رنگ شده است؟
- 2. بررسی نظرات غربی در مورد نفی جمعیت و تعصب
- 3. دلیل غربی‌ها برای رواج فرهنگ تردید در بین مسلمانان
- 4. تلاش یهود برای بیدار کردن حمیت مسیحیان در برابر مسلمانان
- 5. نمونه‌ای از حمیت شیعی
- 6. نمونه‌ای از لذت تعصب در غرب
- 7. نمونه ایرانی لذت تعصب

● تعصب دینی

- 1. به چه چیزی تعصب داشته باشیم؟
- 2. عالی‌ترین مرتبه تعصب
- 3. تعصب دینی واقعی و کاذب در جهان اسلام
- 4. همه تلاش‌ها برای از بین بردن حمیت شیعی است
- 5. ادامه مقایسه تعصب دینی واقعی و کاذب در جهان اسلام
- 6. آیا جهان بدون حمیت دینی اداره می‌شود؟
- 7. بحث فرعی: مسیحیان کی و چگونه از چنگال یهود رها می‌شوند؟
- 8. نقش حمیت و معرفت دینی در ظهور امام زمان

• روضہ حضرت قاسم ابن الحسن (ع)

موضوع: ہنر و حماسہ (1): حماسہ، ہنر و حمیت

جلسه 7

هنر حماسی بهترین راه انتقال اخلاق

● نقش حماسه در ترویج اخلاق

- 1. بررسی علت ناتوانی محصولات هنری در ترویج اخلاق
- 2. نمونه‌هایی از کاربرد حماسه در انتقال پیام‌های اخلاقی
- 3. حماسه در شاهنامه

● نشاط حماسه

- 1. غربت نشاط حماسی دفاع مقدس
- 2. لزوم انتقال نشاط حماسی دفاع مقدس و نقد سینمای دفاع مقدس

● تأثیر شجاعت در کسب فضایل اخلاقی

- 1. انسان شجاع، مهربان است
- 2. عرفان و شجاعت

● عزت‌مندی مهمترین خصلت اهل حماسه

● روضه کربلا

جلسه 8

زیبایی حماسی در دین

- بی‌اعتنایی دوستان نادان به حماسه؛ چرا و چگونه؟
- 1. زیبایی و حماسی بودن دین
  - 1. نتیجه جدایی مفاهیم دینی از زیبایی حماسه
  - 2. اخلاق بی‌حماسه، اخلاق نیست
  - 3. بیان حماسی امیرالمؤمنین برای انتقال فضایل و معنویات در نامه 31
  - 4. جایگاه حماسه‌ی دینی و ارزش آن
- 2. اهمیت زیبایی در دین
  - 1. نظر یک جاسوس انگلیسی در مورد اهمیت زیبایی در اسلام
  - 2. نظر روانشناسان در مورد جایگاه نیاز به زیبایی در هرم نیازهای انسانی
  - 3. زیبایی احکام دینی (نگاه زیباگرایانه به دین)
  - 4. بی‌مهری هنرمندان به زیبایی دین
  - 5. غربت هنر در جامعه ما
  - 6. نظر اسلام در مورد جایگاه نیاز به زیبایی در نیازهای انسان
- روضه حضرت علی اکبر (ع)

جلسه 9

هنرمند و زیبایی (هنر، زیبایی، دین)

• اهمیت و جایگاه زیبایی

• نگاه دین به هنر

• هنرمند، مرید زیبایی

• هنرمند یعنی کاشف زیبایی‌های پنهان

○ 1. مثالهایی برای کشف زیبایی‌های پنهان از زیبایی‌های ظاهری

○ 2. ارزش هنر هر هنرمند، به ارزش آن چیزی است که او زیبا می‌بیند

• زیبایی‌های زشت

○ 1. تعریف زیبایی‌های زشت

○ 2. آیا با دین می‌توان هنرمند را مقید کرد؟

• عاقبت خیانت به زیبایی

• تأثیر شخصیت هنرمند بر اثر هنریش

○ 1. تأثیر و تأثر هنر نامرئی است

○ 2. چه کنیم تا محصولات رسانه‌ای ارزشمند تولید شود؟

• نقش هنر در زمینه‌سازی ظهور

• روضه قمر بنی‌هاشم (ع)

جلسه 10

شهود زیبایی، لازمه هنرنمایی

- رابطه دین و هنر
- درک زیبایی؛ چرا و چگونه؟
- نگاه مثبت و نگاه منفی به زندگی
- زیبایی‌های مرگ
- زیبایی عبادت
- زشتی‌های پنهان
- زیبایی رابطه پدر و پسر
- دین و زیبایی
- روضه عاشورا

هنر و حماسه (2): حماسه، هنر و حریت

(هیئت دانشجویان هنر - محرم 85 - 10 جلسه)

معرفی بحث

سرِ موجود نازنینی بنام حماسه در تمدن فعلی بریده شده است و همه چیز را به بندِ نظم کشیده‌اند تا حماسه بمیرد... در آثار هنری غرب، کشتن روح حماسی و انقلابی بودن دنبال می‌شود... شهادت‌طلبی را برادرکشی، و صدام و بن لادن را انقلابی معرفی کردن از کارهای رسانه‌های غربی برای تحریف حماسه است... بدل حماسه را می‌زنند تا حال مردم از حماسه بر هم بخورد... حریت (آزادگی) خمیرمایه حماسه است، و کسی که آزاده نباشد اهل حماسه هم نخواهد بود... آزادی با آزادگی فرق می‌کند... آزادی وسیله رسیدن به آرمان هست ولی مقصد نیست، در حالیکه آزادگی مقصد است... آزادگی یعنی آزادی از تمام بندها، به خاطر بعضی از بندها، مثل بند عزت... هنر، تنفس عمومی مردم است... مقرراتی که انسان را خسته می‌کند، انسان ساخته است، نه خدا ساخته...

از دیگر موضوعات مورد اشاره می‌توان به «لایه‌های پنهان روح انسان»، نقد برخی فیلم و سریال‌ها، مدیریت در عرصه هنر، و استانداردهای تولیدات هنری اشاره کرد.

فهرست

جلسه 1

ضرورت نگاه حماسی به کربلا

- 1. حضور هنر در حماسه عاشورا
- 2. معرفی پیام کربلا و جلوگیری از غربت این حماسه
- کارکردهای نگاه حماسی به کربلا
- غربت حماسه در تمدن فعلی بشر

جلسه 2

حماسه، فرا موقعیتی است

- فراموقعیتی بودن، لازمه آدم‌های بزرگ
- روحیه حماسی داشتن، زمان و مکان نمی‌خواهد
- اهلیت حماسه داشتن
- تفاوت دین و فرهنگ غرب در نگاه به موقعیت
- داشتن روحیه حماسی، تخیلی بودن نیست

جلسه 3

حماسه و حریت

- شناخت حماسه؛ مقدمه ارتباط بهتر با امام حسین (ع)
- تفاوت آزادی و آزادگی
- تحریف معنای آزادی در غرب
- آزادی برای خلق حماسه

جلسه 4

عناصر تشکیل دهنده حماسه

- شجاعت، خلاف انتظار بودن، عدم خودخواهی، حرّیت
- حرّیت، عنصر مهمّ خلق حماسه
- داغ‌هایی که به دل حرّیت خورده است
- همراهی حرّیت با حماسه برای خلقی هنری
- چگونگی حرّیت موجود در حماسه

جلسه 5

بسته بودن باب گفتگو؛ مشکل دنیای هنر

- هنر؛ نیازی اجتناب‌ناپذیر
- نظارتی بر تولیدات هنری وجود ندارد
- استانداردهای تولیدات هنری نامشخص است
- باب گفتگو در مورد تولیدات هنری، بسته است
- تغییر مبنای حریت در آثار هنری

جلسه 6

ضرورت طهارت روحی هنرمند

- آثار واقعی هنر بر روح
- با دل هنرمند کار داریم، نه با هنرش
- طهارت روح به حریت نیاز دارد

جلسه 7

هنرمند و دوری از حریت حذاقلی

- بلند همتی و حداکثری بودن برای درجات بالاتر بهشت
- بلند همتی هنرمند برای حریت‌های حداکثری
- هنرمند و دوری از حریت‌های بدلی و حذاقلی

جلسه 8

هنرمند، حریت و دستورپذیری

- هنر، دستوری نیست
- آزادی هنرمند و عشق به دستور داشتن
- آزادی از خوبی‌ها
- دل هنرمند باید به دل خدا راه داشته باشد
- راه رسیدن به آزادی

جلسه 9

هنرمند و کشف زیبایی‌های پنهان عالم

- لایه‌های پنهان روح انسان
- غرب و پنهان کردن زشتی‌ها
- کشف و نمایش زیبایی‌های پنهان توسط هنرمند

جلسه 10

مراحل حریت برای مراتب دینداری

- چگونگی حریت برای دین گریزان و دین ستیزان
- چگونگی حریت برای دینداران (خوبها)
- چگونگی حریت برای خوب ترها

هنر و حماسه (3): حماسه، هنر و محبت (1)

(هیئت دانشجویان هنر - محرم 86 - 11 جلسه)

معرفی بحث

مباحثی که در این جلسات پیگیری می‌شود مباحثی است که محرم هر سال در جمع دانشجویان هنر در دانشگاه هنر تهران مطرح می‌شود. مباحث بسیار جذاب در رابطه با هنر و حماسه و مفاهیم عاشورائی است که دنبال کردن آن را به تمام دوستداران هنر توصیه می‌کنیم. استاد در این مجموعه از مباحث به نقش محبت در هنر و حماسه می‌پردازند در چند جلسه اول شباهت‌های حماسه و هنر مورد بررسی قرار می‌گیرد، سپس به مباحثی همچون؛ ارتباط هنر با رشد بحث، جایگاه تفکر در هنر، هنر و مکاشفه محبت پرداخته می‌شود. انواع محبت‌های پنهانی‌ای که هنرمند باید پس از کشف و شهودشان آنها را به نمایش بگذارد کدام محبت‌ها هستند؟ برخورد هنرمندان با محبت چگونه باید باشد؟ وضعیت اهل گناه در مقابله با محبت چگونه است؟ و...

فهرست

جلسه 1

شباهت حماسه با هنر

- فرق حماسه با حادثه
- شباهت حماسه با هنر
- چه کسی می تواند آثار دراز مدت هنر را درک نماید؟
- آیا از آثار دراز مدت گناه می توان توبه کرد؟

جلسه 2

بررسی آثار دراز مدّت هنر

- ارتباط نقد آثار هنری با مصرف کننده‌گان محصولات هنری
- اهمیت تأثیرات دراز مدّت آثار هنری در نقد آنها
- بررسی تأثیرات مخرب صحنه‌های دعوا در آثار هنری
- نتایج عمل خوب یا بد انسان بر روی دیگران در دنیا و آخرت
- راه کار عملی انجام یک نقد خوب بر آثار هنری

جلسه 3

شبهات حماسه و هنر با دین

- دشمنی ائمه کفر با کربلای حسینی
- شبهات حماسه و هنر با دین
- ارتباط عدم آینده‌نگری با بی‌دینی
- ارتباط دین با لذت مداوم (پایدار)
- اشاره‌ای به عاطفه به عنوان رکن دیگر حماسه و هنر

جلسه 4

مبانی نقد محتوایی هنر

- بررسی موضوع محبت به عنوان یکی دیگر از اشتراکات حماسه و هنر
- اشاره به برخی از مبانی نقد محتوایی هنر
  - نتیجه و آثار دراز مدّت هنر
  - بررسی تمام تأثیرات محصول هنری بر مخاطبین
  - توجه به اولویّت‌ها در تولید محصول هنری
  - لحاظ بدترین اثر محصول هنری در کنار تأثیرات خوب آن
- بررسی اصل اهمّیت نقد محصولات هنری

جلسه 5

نقش محبت در حماسه و هنر

- امکان سنجش محبت با مفاهیم مختلف
- دلیل استفاده زیاد محبت در محصولات هنری
- تعریف دقیق هنر و ارتباط آن با چگونگی دفاع از محصولات هنری
- بررسی جایگاه دقیق محبت در حماسه و هنر
- چگونگی کم رنگ کردن محبت‌های سطحی توسط محبت موجود در حماسه

جلسه 6

تجلی معانی عالی محبت در حماسه

- معانی عالی محبت چیست؟
- فردوسی چگونه معانی عالی محبت را نشان می‌دهد؟
- مقایسه سطح فرهنگی جامعه ما با سطح محصولات هنری الان
- چگونگی تجلی دادن معانی عالی محبت در حماسه

جلسه 7

هنر و مکاشفه محبت

- اهمیت شناخت تأثیرات محصولات هنری توسط مصرف کنندگان آن
- وظیفه هنر چیست؟
  - ارتباط سرگرمی با کشف زیبایی
  - ارتباط تقویت اعتقادات با کشف زیبایی
- بررسی خصوصیت مبتذل ترین محصول هنری
- بررسی محبت های پنهانی که باید هنرندان آنها را کشف نمایند.

جلسه 8

هنر و دعوت به بازگشت به درون

- نقش مکاشفات درونی هنرمند در محصول هنری او
- نقش افراط در گرایش به تلویزیون در به هم زدن روابط خانوادگی
- شلوغی رسانه‌ها و ارتباط آن با فرهنگ غرب
- رابطه نشاط و خلوت درونی انسان‌ساز
- رابطه کشف محبت‌های پنهانی با هنرمند شدن

جلسه 9

هنر و ارتباط آن با رشد محبت

- ارتباط فلسفه خلقت با محبت
- خطرات متوقف شدن در محبت‌های محدود
- ارتباط توقف در محبت‌های محدود با عدم موفقیت در ازدواج
- نقش هنر در رشد و تعالی محبت
- نوع رابطه انسان با موضوع محبت و موضوع مصیبت در حماسه حسینی

جلسه 10

جایگاه تفکر در هنر

- چگونه می‌توان از شعارزدگی در محصولات هنری دینی جلوگیری کرد؟
- ارتباط مکاشفه محبت با تفکر
  - بررسی ثمرات تفکر قبل از محبت
  - بررسی مضرات تفکر بعد از محبت (محبتی که بدون تفکر حاصل شده است)
- نقش هنرمندان در مکاشفه محبت و چینش درست آن در محصولات هنری
- ارتباط عدالت با هنر و رسیدن به مقام رضا و نقش تفکر در این میان
- راههای ایجاد تفکر
  - مصائب تکان دهنده زندگی خودمان
  - مصائب حماسه حسینی

جلسه 11

نقش حماسه و هنر در تفسیر همه هستی به محبت

- دیدگاه عرفا درباره محبت
- برخورد هنرمندان با محبت
- چگونه می توان باور کرد که تمام هستی و احکام دین به محبت تفسیر می شود؟
- نگاه غرب به محبت
- وضعیت اهل گناه در مقابله با محبت
  - گناهیانی که برای رسیدن به محبت انجام می شود
  - گناهیانی که از سر لجبازی با محبت انجام می شود
- نقش هنر و حماسه در تفسیر همه هستی به محبت

هنر و حماسه (4): حماسه، هنر و محبت (2)

(دانشگاه هنر - محرم 87 - 10 جلسه)

معرفی بحث

«دین چیزی غیر از محبت نیست». این سخن معصومان (ع) حکایت از جایگاه بلند محبت در دین دارد و اگر منصف باشیم اقرار خواهیم کرد که نسبت به محبت آگاهی لازم و کافی را نداریم. همانگونه که تمام دین برای ما قابل دسترسی نیست.

گناهان اسباب رفع محبت‌اند و محبت، ولو اندک‌اش، می‌تواند رساننده انسان به ملکوت باشد و چه بسا قطره کوچک چکیده در دل ما، اهل نجاتمان کند. بحث‌هایی از جمله: رابطه دین و محبت، محبت به دیگران، اثرات محبت، راههای افزایش محبت، و محبت اهل بیت در این سلسله گفتار می‌آید.

فهرست

جلسه 1

محبت و دین

- نسبت صبر به ایمان
- نقش محبت در حیات انسان
- دین غیر محبت نیست
- اهمیت فوق‌العاده محبت در انسان
- قمار، مایه رفع محبت
- محبت غیر قابل مقایسه
- کربلا محل تجلی محبت

جلسه 2

محبت به دیگران

- اهل محبت در بهشت
- وصف جهنمی‌های با کلاس
- محبت، سرّ نگاه هر روز پیامبر به پرونده اعمال ما
- باور به دوست داشتن پیامبر
- عالم، عالم محبت است
- اولویت محبت به دیگران
- خلقت عالم براساس محبت
- به محبت بیاندیشید

جلسه 3

سختی دریافت محبت

- سختی کسب محبت
- ما واقعاً اهل محبت نیستیم
- محبت و حماسه
- محبت نسبت به خدا
- رسیدن به محبت با تزکیه نفس
- محبت ناتمام در داستانها

جلسه 4

محبت به خدا

- تبدیل دین به محبت
- جایگاه اساسی محبت
- گناه محبت را کم می کند
- سختی رسیدن محبت
- محبت چشیدنی است
- محبت به خدا دلیل انجام خوبی و ترک بدی
- تأثیرات ناب روضه امام حسین - علیه السلام -

جلسه 5

اثرات محبت

- تأکید بر محبت در روایات
- دین، دین، دین محبت
- عالم محبت
- اثر محبت
- محبت به گناهکار
- تولی و تبری
- هنرمند و اهل محبت
- روضه و مبارزه با خودخواهی

جلسه 6

راههای افزایش محبت

- گذشتن از موانع محبت
- محبت یافتنی است
- راههای افزایش محبت
  - آگاهی
  - آموزش
  - تبلیغات
- معنای تبلیغات
- آمادگی برای ظهور
- چگونگی عدم نفاق در جامعه مهدوی
- اهل بیت، اهل محبت‌اند
- تاریخ خواندن برای زیاد شدن محبت
  - محبت عجیب علوی (ع)

جلسه 7

دل مؤمن و ولایت علی (ع)

- هر چه قانون کمتر بهتر
  - قانون محبت نمی آورد
  - جهل فراوان ما نسبت به محبت
  - درک محبت
  - راههای رسیدن به محبت
- دل مؤمن به سوی ولایت علی (ع) است
  - غیرت خدا نسبت به محبت
  - مقام بلند سلمان فارسی در ولایت علی (ع)

جلسه 8

عمومیت در محبت

- جمع محبت‌ها در دل
- آثار چشیدن حقیقت محبت
- درک مفهوم عام محبت
- دوست داشتن دیگران
- علائم محبت غیر خودخواهانه
- عمومیت در محبت
- حسادت به محبت
- لطافت روحی بچه‌ها
- عشق شهدا به فرزندان‌شان
- عذاب تحقیر مؤمن
- محبت خدا و خلق خدا
- محبت‌های پدر به پسر در قرآن

جلسہ 9

محبت رسول اللہ (ص) و اہلبیت (ع)

• ربط معارف دینی با محبت

• دلیل اشباع کاذب محبت

• کمبود محبت

• بحث تزاحم امیال

○ محبت ما بہ عباس (ع)

• ولایت و محبت سبب تزکیہ (چگونه؟)

• چیستی تزاحم امیال

○ فقط محبت بہ رسول اللہ (ع)

جلسه 10

تقویت محبت

- کینه دشمنان محبت
- عوامل تقویت محبت
- خیر در قلب انسان
- چیستی کینه؟
- ترس از خدا، خواهر محبت

جلسه 11 - صوت ندارد

قطرات محبت می تواند دریا شود

- عدم نقد صریح هنر
- محبت کم مقدمه محبت زیاد
- محبت قطره‌ای که شاید دریا شود
- نفرت هم یک دفعه می تواند دریا شود
- نفوذ صهیونیست‌ها در جهان

هنر و حماسه (5)؛ هنر، حماسه و غربت

(تهران - دانشگاه هنر - ماه محرم 1388 - 11 جلسه)

معرفی بحث

در یک نگاه کلی می‌توان انسان‌ها را از لحاظ احساسات به دو دسته تقسیم‌بندی کرد؛ عده‌ای که فقط درکی از احساسات خودشان دارند و عده‌ای که احساسات عالم را هم درک می‌کنند... * هدف از قیام اباعبدالله الحسین (ع) چه بود؟

در واقع فلسفه قیام امام حسین (ع) حفظ امکان بقای دین و شهادت امام حسین (ع) چیزی از جنس تبلیغ دین بوده است.

غربت در مسیر تبلیغ دین چقدر مؤثر است؟ اجرای احکام دین توسط مؤمنین در جامعه یک اثر مستقیمش این است که مؤمنین در دنیا غریب واقع خواهند شد؛ اذیت خواهند شد. هنرمند باید دین را غریب بداند تا بتواند برای دین کار کند... * هنر و دین‌داری در غربت چه رابطه‌ای با همدیگر دارند؟ وقتی غربت در عین قدرت داشتن محقق می‌شود، حماسه رخ خواهد داد. آنجاست که هنرمند نتیجه این همراهی را خواهد چشید... * آرزوها در واقعیت‌های زندگی نقش دارند و زندگی بر اساس خواسته‌ها رقم می‌خورد.

فهرست

جلسه 1

تقسیم‌بندی انسان به دو دسته با احساس و بی احساس

● انسان‌های با احساس به دو دسته تقسیم می‌شوند

○ بعضی‌ها که فقط درکی از احساسات خودشان دارند

○ بعضی‌ها که درکی از احساسات عالم هم دارند

● رفتار انسان‌های با احساس

○ کنترل احساسات

○ ابراز احساسات

● هدف از قیام اباعبدالله الحسین (ع)

● مقدمه‌ای بر ورود به محرم و احساسات حسینی

● ابراز احساسات در عزای امام حسین (ع)

جلسه 2

علت و فلسفه شهادت امام حسین (ع)

- معنای قیام امام حسین (ع)
  - قیام علیه ظلم
  - انتقال دین به نسل‌های آینده
- داستان آیت‌ا... مرعشی و استاد شهریار
- حماسه حسین چیزی از جنس باقی نگه داشتن پیام پیغمبر است برای آیندگان

جلسه 3

غربت و تبلیغ هنرمندان دین

- فلسفه قیام امام حسین (ع) حفظ امکان بقای دین
- شهادت امام حسین (ع)؛ چیزی از جنس تبلیغ دین
- آثار انتقال با محبت و هنرمندان مفاهیم
- اثر مطلوب غربت برای تبلیغ
- قوت کار تبلیغی یهود با استفاده از غریب‌نمایی

جلسه 4

غربت و دین‌داری

- اثر مستقیم احکام دین بر غربت
- اذیت حتمی مؤمن در دنیا
- تعریف غریب از نگاه پیامبر اکرم (ص)

جلسه 5

ضرورت و آثار غریب دانستن دین در دنیای امروز برای کار و فعالیت هنری

- زیبایی؛ رمز ماندگاری دین
- هنرمند باید دین را غریب بداند تا برای دین کار کند
- غربت ما در دنیای امروز
- غربت ما در دفاع مقدس

جلسه 6

رابطه هنر، دین‌داری و غربت

- چرا بحث از هنر مهم است؟
- هنر، همراه همیشگی انسان در زندگی
- درک زیبایی‌های دین توسط هنرمند
- درک غربت دین
- غربت دین‌دار
- رابطه غربت و هنر

جلسه 7

غربت در عین قدرت

- صفات متفاوت و متضاد در وجود انسان
- تک‌بعدی بودن انسان مطلوب در غرب
- جمع اضداد بودن امیرالمؤمنین (غربت و قدرت توأم)
- حماسه؛ همراهی قدرت و مظلومیت

جلسه 8

نتیجه همراهی غربت و حماسه

- همراهی غربت و حماسه، نشاط واقعی می آورد
- همراهی غربت و حماسه، مانع افسردگی است
- رابطه غربت و اخلاص
- ذهنیت شاد و پرنشاط از مفاهیم دین را هنرمندان می سازند

جلسه 9

نقش آرزوها در واقعیات زندگی

- هر چه آن چه بخواهی شبیه آن می شوی
- تغییر واقعیات بر اساس خواسته‌ها
- زندگی بر اساس خواسته‌ها رقم می خورد
- تأثیر آرزوی حماسه گر بودن بر اخلاق
- آرزوی شهادت و شبیه خوبان شدن

جلسه 10

نقش خیانت در شکل‌گیری حماسه

- جایگاه خیانت در داستان حماسی
- مفهوم خیانت
- اهمیت حماسه در نشان دادن خیانت
- خیانت در سینمای غرب

جلسه 11

نقش خیانت در شکل‌گیری حماسه

- هر محبتی، مستلزم دشمنی خاصی است
- حماسه و ایجاد نفرت مقدس از خیانت
- بزرگ‌ترین خیانت‌ها؛ خیانت امت به امام
- علل راحت بودن خیانت به امام

(هنر و حماسه 6): انگیزه در حماسه و هنر

(تهران - دانشگاه هنر - محرم 89 - 11 جلسه)

معرفی بحث

قیمت و ارزش هنر و حماسه، به انگیزه برمی گردد. به دلیل تأثیرگذاری بالای انگیزه و آثاری که بر روی اعمال دارد و به دلیل پیچیدگی های روح انسان، باید بیشتر در مورد انگیزه تأمل کنیم. ارزش معنوی و واقعی انسان را انگیزه اش تعیین می کند. نیت خوب، زیباترین قسمت روح را تشکیل می دهد ولی برای مدیریت نیت چه کار می توان کرد؟ چه راهکارهای عملی و ساده ای وجود دارد که نیت خوب خودمان را افزایش و نیت های بد را کاهش بدهیم؟ بی اهمیت دانستن نتیجه کار و خلاص شدن از نتیجه کار، باعث می شود که خلاقیت افزایش پیدا کند و استرس کم شود ولی دین، چگونه انسان را از نتیجه گرا بودن دور می کند؟

انگیزه خوب، حکمت به دنبال دارد و حکمت، اختلاف بین انسان ها را از بین می برد. اما انگیزه خوب نتایج بسیار زیاد دیگری هم دارد؛ اصولاً انگیزه خوب ذاتاً با ارزش است، اگر چه به عمل هم منتهی نشود، ولی چه راه هایی برای کنترل نیت و مراقبت از نیت خوب وجود دارد؟ چگونه مثل دیگران نباشیم؟ راه دستیابی به اخلاص چیست؟

فهرست

جلسه 1

اهمیت و جایگاه انگیزه و تأثیر آن بر هنر و حماسه

- تأثیر گذاری انگیزه بر تمام حوزه‌های فعالیت انسان
- ویژگی‌های انگیزه با توجه به پیچیدگی‌ها و ظرافت‌های جسم و روح انسان
- تأثیر انگیزه بر هدایت انسانها
- آثار انگیزه بر عمل انسان
- نوسان داشتن انگیزه
- برخورد حداقلی با انگیزه
- قیمت حماسه، وابسته به انگیزه است
- تأثیر گذاری بالای انگیزه بر هنر
- روضه حضرت مسلم (ع)

جلسه 2

تأثیر نیت بر معنویت

- ارزش انگیزه و نیت اعمال، در دنیای امروز
- ارزش نیت، نزد خدا
- مزایای کسب معنویات با نیت
  - خراب نشدن، مغرور نشدن، پشیمان نشدن
- اثر وضعی نیت خیر و بد در دنیا
- کمک خدا به بندگان، بر اساس انگیزه هایشان
- نیت تعیین کننده ارزش معنوی ما
- روضه

جلسه 3

اهمیت نیت و روش‌هایی برای مدیریت نیت

- نیات خوب، زیباترین قسمت‌های روح
- نورانی شدن انسان، با نیات خیر
- توجه به ارزش نیت و تأثیر آن بر مدیریت نیت
- مدیریت نیت
- تجلی نیت‌های خیر
- عدم تحقق نیت‌های بد در کارها، هر چند کوچک
- مراقبت از لحظات نیت
- روضه

جلسه 4

فایده ارزش دادن به نیت و شاخص آن

- بی اهمیت دانستن نتیجه کار
- به اوج راهایی رسیدن با خلاص شدن از قید نتیجه کار
- علاقه به نتیجه کار، خلاقیت را نابود می کند
- شوق به نتیجه، استرس زا است
- معنای نتیجه گرایی
- حماسه با قطع امید از نتیجه شکل می گیرد
- روضه

جلسه 5

رابطه انگیزه و حکمت

- تولید کننده های خوبی باشیم
- معنای حکمت
- دستیابی به حکمت با اخلاص
- زندگی عالی با اخلاص و حکمت
- بین دو حکیم، اختلاف پیش نمی آید
- اختلاف و تشتت در جایی است که اخلاص نباشد
- روضه

جلسه 6

- فواید انگیزه خوب
- انگیزه؛ یکی از کلیدی‌ترین عناصر حیات انسان
- ارزش رفتار، به انگیزه آن است
- ارزش فی نفسه انگیزه
- اثر گذاری نیت بر هستی
- اخلاص و انگیزه خوب، غایت دینداری است
- انسان از نیت خوب قدرت می‌گیرد
- روضه

جلسه 7

راه‌های مراقبت و کنترل نیت

- مراقبت از نیت

- عادت به خوب بودن

- عادت ندادن به حد اقلی‌ها

- تأثیر انگیزه متفاوت بودن

- اصلاح سایر انگیزه‌ها

- یک حماسه گر نمی‌تواند مثل بقیه باشد

- روضه

جلسه 8

ویژگی‌های منحصر به فرد نیت برای خوب شدن و افزایش معنویت

- نیت؛ مسأله‌ای شخصی و محرمانه
- آزادی ما برای اصلاح نیت
- تشویق و تنبیه فوری ممنوع
- نیت؛ منطقه آزاد و شخصی انسان برای انتخاب
- دنیا و آخرت انسان بر اساس نیت انسان شکل می‌گیرد
- اثر گذار بودن به نیت بستگی دارد
- تفاوت اثر داشتن در عالم، با نتیجه گرا بودن
- روضه

جلسه 9

همّ واحد، راه دستیابی به اخلاص

- داشتن یک مسأله و انگیزه مهم
- چگونه همّ واحد داشته باشیم؟
- مهمترین مسأله انسان؟
  - آیا راحتی مهمترین مسئله انسان است؟
  - آیا لذت مهمترین مسئله انسان است؟
  - آیا قدرت و اعتبار مهمترین مسئله انسان است؟
  - آیا شاد بودن مهمترین مسئله انسان است؟
- خدا و نزدیک شدن به خدا، مهمترین مسئله انسان
- همّ واحد داشتن در زندگی اولیاء
- روضه

جلسه 10

پذیرش جبر معنوی، مقدمه خلق حماسه

- ما مجبوریم به دین‌داری
- تغییر نگاه، به واقعیت‌ها
- همه باید سهم خود را از ناخوشی بچسند
- خلق حماسه با پذیرش جبر معنوی
- از بین بردن انانیت، فقط با جبر
- برای خلق حماسه باید ناز خدا را کشید
- خدا حماسه را برای هر کسی میسر نمی‌کند
- حسین ع، استثنایی که اجازه همه حماسه‌ها را یافت
- روزه (شب عاشورا)

جلسه 11

بالاترین هدفی که خالصانه‌ترین نیت را به انسان می‌دهد

- اوج گرفتن انسان با خالص شدن نیت
- عادت به نیت‌های خوب
- نیت خالصانه پاک‌کننده انسان از امور پست
- سینه‌زنی برای امام حسین ع، هیجان اصیل
- نیت مخلصانه، پایه مهم‌ترین کارها
- عدم اهتمام به هنر حسین ع، ناشی از عدم اخلاص
- بالاترین هدف و نیت
  - تقویت نظام مقدس جمهوری اسلامی
- کار هنری باید با عشق باشد
- عشق ورزیدن به نظام جمهوری اسلامی
- طرح استراتژیست صهیونیست برای نابودی شیعه
- عوامل قدرت شیعه از نگاه فوکویاما
- حمله به ولایت فقیه
- روضه

هنر و حماسه (7): عنصر شجاعت در حماسه هنر

(تهران - دانشگاه هنر - دهه اول محرم 90 - 11 جلسه)

معرفی بحث

دلایل توجه به هنر چیست؟ توجه به هنر چه ضرورتی برای اقشار عادی و غیر هنرمند جامعه دارد؟ دین ما اساساً پدیده زیبایی است و انسان‌ها را زیبانگر تربیت می‌کند. با استفاده از هنر است که زیبایی دین را می‌توان فهمید و به دیگران هم منتقل کرد. دلایل توجه به حماسه چیست؟ و چه اثری در روح هنرمند دارد؟ حماسه مهم‌ترین عامل باقی نگهدارنده قیام امام حسین (ع) است. اگر این همه غم در کربلا بود، ولی حماسه در کربلا نبود، کربلا فراموش می‌شد و شجاعت، عنصری کلیدی در حماسه است. در مقابل شجاعت، مفهوم ترس وجود دارد که بیشتر مورد توجه آیات و روایات بوده است. بسیاری از اوقات خداوند که می‌خواهد ما را امتحان کند، ما را با ترس امتحان می‌کند تا ببیند «چه موقع» نمی‌ترسیم. در امتحان با ترس، فقر نیست، بلکه «ترس از فقیر شدن» است، مریضی نیست، بلکه «ترس از مریضی» است؛ مرگ نیست، بلکه ترس مرگ است. آشنایی با ابعاد مختلف امتحان با ترس، ضرورت مفهوم مهمی به نام «شجاعت» را نشان می‌دهد و شجاعت یکی از ارکان مهم خلق حماسه است. شجاعت، عنصر کلیدی حماسه است و اگر شجاعت از حماسه گرفته شود، بقیه عناصر حماسه، خیلی عامل ماندگاری حماسه نیستند. شجاعت یکی از کلیدی‌ترین مفاهیم انسانی است و کلیدی بودن آن هم به این دلیل است که موضوع اول امتحانات الهی است. اولین موضوع امتحانات الهی ترس است و خداوند امتحان می‌کند که ببیند انسان می‌ترسد یا خیر؟ اگر انسان از غیر خدا بترسد دلیل می‌شود و اگر از خدا بترسد، قوی می‌شود و همه عالم از کسی که از خدا می‌ترسد، ولی اگر از شیطان و وعده‌هایش بترسی، ذلیل می‌شوی و از همه عالم می‌ترسی. بحث از شجاعت و ترس در حوزه‌های مختلف فردی و اجتماعی و تاریخی قابل طرح است و در ضمن توجه به ریشه‌های ترس از مسخره شدن و سرزنش، در این مباحث راهبردهایی برای غلبه بر ترس نیز مورد توجه قرار گرفته است.

فهرست

جلسه 1

شجاعت یکی از ارکان مهم حماسه

- عجین بودن هنر با زندگی بشر
- حماسه، عامل حفظ نهضت عاشورا
- آثار حماسه بر زندگی بشر
- ضرورت توجه به بعد حماسی دفاع مقدس
- حماسه، به زمان جنگ محدود نیست
- آثار حماسه در اصلاح جامعه
- برخورد حماسی با ظلم جهانی
- شجاعت، عنصر کلیدی حماسه
- فراگیر بودن امتحان با شجاعت و ترس
- ترس، موضوع اول امتحانات الهی
- کمک خدا برای موفقیت در امتحان شدن با ترس
- آثار نترسیدن
- آثار تاریخی ترس در واقعه عاشورا

جلسه 2

نترسیدن، موضوع یکی از مهمترین امتحانات الهی

- شیطان دوستان خود را می ترساند
- حضور شیطان در محاسباتی که در اثر ترس است
- ترس، عامل بسیاری از ضعفها
- ترس از خدا، عامل محبت و مناجات با خدا
- ترس از غیر خدا، عامل قساوت قلب
- نترسیدن، عامل نورانی شدن
- ارتباط ترس و شجاعت با هنر
- شجاعت، مقدمه آرامش و آرامش زمینه ساز خلاقیت
- چه عوامل منفی ای عامل خلاقیت می شوند؟
- نقش خلاقیت فطری در مکاشفه حقیقت عالم
- تأثیر شجاعت بر قدرت تمرکز
- ضرورت شجاعت علمی برای اهل علم

جلسه 3

ترس از مسخره شدن، عامل بسیاری از بی‌دینی‌ها

- محبت و ترس، دو انگیزه اساسی در زندگی انسان
  - تأثیر بیشتر ترس نسبت به محبت در انگیزه‌سازی
  - ترساندن، روشی غلط در تربیت فرزندان
  - ترس از مسخره شدن عامل بسیاری از بی‌دینی‌ها
  - ترس، عامل سیطره یهود بر کشورهای غربی
  - شناسایی دقیق‌تری از ترس داشته باشیم
- بسیاری از اخلاق‌های خوب ظاهری، نتیجه ترس است
  - ادب و احترام گاهی ریشه در ترس از مسخره شدن دارد
  - بسیاری از بی‌دینی‌ها در نتیجه ترس از مسخره شدن است
  - دیگران را نترسانیم

جلسه 4

تحلیل روانی مسخره کردن مؤمنین توسط غیرمؤمنین

- ترسو، نه دنیا دارد و نه آخرت
- آنالیز جبهه غیرمؤمنین به هنگام مسخره کردن مؤمنین
  - «تمسخر» اسلحه سازمانی دشمنان دین
  - تمسخر مؤمن، عملی فراگیر در میان غیرمؤمنین
  - مسخره کردن مقدسات، سوژه‌ای جذاب برای خنداندن دیگران
  - غیرمؤمن با آنچه خدا نازل کرده، مشکل دارد
  - دقت ویژه غیرمؤمنین برای عیب‌جویی از مؤمنین
  - مراحل تحلیل یک کافر از مؤمن؛ از مذهبی بودن تا ایجاد نفرت
- شناخت علل روانی مسخره شدن مؤمنین
- شخصیت‌شناسی مؤمن و غیرمؤمن در برخورد با افراد بهتر از خودشان
  - مؤمن برای بهتر از خودش دعا می‌کند
  - غیرمؤمن نسبت به بهتر از خودش کینه‌ای می‌شود
- انفعال در مقابل تمسخر دیگران؛ زمینه‌ساز نوعی نفاق
- بی‌اعتنایی و تنها گذاشتن؛ روشی دیگر در برخورد با مؤمنین

جلسه 5

نگاهی تاریخی، اجتماعی و معنوی به ترس

- تحلیل تاریخی ترس با توجه به نهضت عاشورا
  - در تقابل محبت و ترس، ترس غلبه می کند
  - نگاهی تاریخی به عامل ترس
- § ترس مردم کوفه، عامل به شهادت رساندن امام حسین (ع)،
  - امام حسین (ع) محبوب ترین شخصیت جهان اسلام
  - غلبه ترس مردم از یزید و عبیدالله بن زیاد بر محبت به امام حسین (ع)
- بررسی اجتماعی ترس
  - استواری استکبار بر پایه ترس توده ها
  - روشنفکر غرب زده، روشنفکری ترسو
- بررسی معنوی ترس
  - اگر از خدا نترسی، از همه می ترسی
  - ترسیدن، مجازات معنوی کسانی که از خدا نمی ترسند
  - عبادت واقعی در سجده های اهل شجاعت
- مسخره شدن، اولین بازتاب کار درست؛ یک بررسی قرآنی
- نتیجه سکوت در مقابل مسخره شدن حق در نگاهی روایی
- مؤمن حتماً مورد ظلم قرار می گیرد

جلسه 6

ترس از سرزنش، آزمونی دیگر برای امتحان شجاعت

• ضوابط به کار بستن شجاعت و ترساندن دیگران

- از استعداد ترساندن سوء استفاده نکنیم
- استفاده اجتماعی از شجاعت در روش اولیاء الهی
- ترس، یکی از ارکان حکومت مهدوی (عج)
- ریشه ترس دشمنان از امام زمان (عج)
- چه کسانی را می توان ترساند

• بررسی قرآنی ترس از سرزنش

- تفاوت ترس از تمسخر با ترس از سرزنش
- ویژگی های کسانی که از سرزنش نمی ترسند

• بررسی روایی ترس از سرزنش

- نترسیدن از سرزنش؛ یکی از صفات مولای متقیان
- نترسیدن از سرزنش در معرفی امام زمان (عج)
- تراز بسیار بالای نترسیدن از سرزنش

• غیرت الهی نسبت به ترسیدن بنده اش از دیگران

- ترس از دیگران، اهانت به خدا
- تقدم آموزش شجاعت بر آموزش فداکاری

جلسه 7

رویکرد قرآن به آزادی بیان

- در قرآن، صحبتی از آزادی بیان نشده
- نتایج آزادی بیان، مهمترین دفاع از آزادی بیان
- مسؤولیت نتایج سوء آزادی بیان را کسی بر عهده نمی‌گیرد
- اسلام از راه مطمئن‌تری نتایج آزادی بیان را به ارمغان می‌آورد
- در آزادی بیان هم حرف حق رد و بدل می‌شود و هم حرف باطل
- در آزادی بیان اکثراً حرف باطل رد و بدل می‌شود
- خدا مسؤولیت حرف باطل را به عهده نمی‌گیرد
- رساندن پیام حق و نترسیدن، رسالتی الهی
- گرفتاری‌های آزادی بیان در کنترل قانونی
- ویژگی‌های روش اسلام در رساندن پیام حق
  - کسانی که حرف حقی برای گفتن دارند، نباید بترسند
  - تقوی؛ دغدغه قرآن برای اهل رسانه
  - بیان حق، مستلزم وجود آزادی نیست

جلسه 8

نتایج ترس از غیر خدا

• نتیجه ترس از غیر خدا در زندگی فردی

- زندگی همراه با ترس گوارا نیست
- انس انسان با ترس‌های مختلف در زندگی
- جستجوی شیرینی‌های کاذب برای گذران زندگی تلخ شده به علت ترس

• نتیجه ترس از غیر خدا در زندگی اجتماعی

- ترسوها ناچارند شجاعت خود را در مقابل یک مظلوم بروز دهند
- عبدالله بن عمر، نمونه‌ای از ترسوهایی که در مقابل مظلومیت ائمه؛ شجاع شد
- اشتباه در تحلیل و بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی؛ ارمغان اجتماعی ترس

• چگونگی حصول به اهداف آزادی بیان در نگاه دینی

- شکوفایی استعدادها؛ مهمترین نتیجه آزادی بیان
- آسیب‌شناسی آزادی بیان در شکوفایی استعدادها
- ولایت؛ ضامن رشد انسان و شکوفا شدن استعدادها
- با ولایت می‌توان به اهداف آزادی رسید و از آسیب‌های آن در امان بود
- عقلانیت؛ تنها لازمه تصدیق ضرورت ولایت

جلسه 9

ضرورت شجاع و ترس بودن برای هنرمندان و اهل رسانه

- اهمیت شجاعت هنرمندان و مبلغین
  - ترس بودن در خلق اثر هنری تأثیرگذار است
  - حماسه‌گری؛ نیازی برای همیشه
  - تأثیر ترس بر همه جهت‌گیری‌های زندگی
  - شجاعت؛ زمینه‌ساز خلاقیت
- اگر تربیت فرزندان با ترساندن آنها انجام شود، شجاع تربیت نمی‌شوند
- عوامل ایجاد ترس در ابلاغ پیام حق
  - کافران، یک عامل ترس برای رساندن پیام حق
  - عوام، عامل دیگر ترس در رساندن پیام حق
- در لسان روایات، ترس از مردم، معادل تحقیر شدن است

جلسه 10

چرا مبلغِ حرفِ حق نمی‌ترسد؟

- تفاوت شجاعت در مقابل دوستان و در مقابل دشمنان
  - سختی‌های شجاعت در میدان صلح
  - آبرو دادن سخت‌تر از جان دادن است
  - ترس، خودش را در صورت‌های مختلف پنهان می‌کند
- ترس از تشویق و تنبیه در میان هنرمندان و اهل سیاست
  - ارزش مضاعف شجاعت برای هنرمندان و سیاستمداران
  - تلاش برخی از اهل سیاست در جذب تشویق همگان
  - تئوریزه کردن ترس در مطبوعات اصلاح طلب
- راه غلبه بر ترس از تنبیه و شوق به تشویق
  - تأیید امام، فرد را از هر تشویق و تنبیهی بی‌نیاز می‌کند
  - کسی که خود را مورد تأیید امامش ببیند، از سرزنش نمی‌ترسد

جلسه 11

راه‌های غلبه بر ترس

• خوف از خدا

- خدا ترسی، مهمترین عامل شجاعت
- هوشیاری بیشتر؛ یکی از نتایج خوف از خدا
- جلب محبت خدا؛ نتیجه ترس از خدا
- غصه خوردن و ناراحتی؛ حداقل وظیفه کسانی که از خدا نمی‌ترسند

• ریشه ترس، سوء ظن به خدا است

• حرف حق را نمی‌توان نگفت

- ویژگی‌های معارف اهل بیت (ع) برای گفتن و نترسیدن

هنر و حماسه (8): صلابت معنای اصلی حماسه

(دانشگاه هنر، هیئت محبین اهل بیت (ع)، دهه دوم محرم 91، 10

جلسه)

معرفی بحث

معنویت حقیقی و سعادت مانند امور مادی دارای علائم و شاخص‌هایی است که انسان می‌تواند وضعیت خود یا جامعه را با آنها بسنجد و بررسی کند کدام خوبی‌ها را دارد و آیا آن چه دارد حقیقتاً خوب است یا امری است ظاهری و تقلبی.

بی‌شک در این میان برخی شاخص‌ها دارای اهمیت بیشتری است. یکی از این شاخص‌ها بسیار مهم روحیه حماسی است که می‌توان آن را به صلابت ترجمه و تبیین کرد. حماسه و صلابت به چه معناست؟ چرا حماسه و صلابت لازمه ایمان است؟ چرا در فرهنگ و تمدن غرب حماسه جایگاهی ندارد و تلاش می‌شود انسان‌ها فاقد صلابت و روحیه حماسی باشند؟ آیا حماسه فاقد آسیب است؟ اگر حماسه و با صلابت بودن دارای آفت هست این آفت چیست و چگونه می‌توان راه را بر آسیب‌ها بست؟ چگونه می‌شود که ما صلابت را می‌پسندیم و از وصف آن لذت می‌بریم اما وقتی به انسان‌های باصلابت مانند امیرالمومنین نظر می‌کنیم می‌بینیم اکثر مردم توان تحمل صلابت را ندارند؟

هر چند از صلابت بسیار کم گفته می‌شود اما برای هر فرد و جامعه مومن لازم و ضروری است. لذا برای هر انسان و جامعه دینی و ایمانی این بحث بسیار مهم و ضروری است، به خصوص کسانی که دغدغه عاقبت به خیری و داشتن ایمان حقیقی دارند. استاد پناهیان در این جلسات به این مساله مهم می‌پردازد و توجه ما را به آن معطوف می‌دارد.

مؤمنین باید بدانند که صلابت ناشی از ایمان و معنویت عوارضی دارد از جمله اینکه بعضی افراد بیماردل نمی‌توانند صلابت مؤمنین را تحمل کنند. کسی که بیماردل باشد نمی‌تواند صلابت ناشی از معنویت را تحمل کند. یک دلیل برای بی‌حرمتی بعضی‌ها به مقدسات و مؤمنین این است که نمی‌توانند صلابت ناشی از معنویت را بپذیرند.

ما برای از بین بردن ضعف‌های درونی خود نیاز به صلابت داریم. برخی افراد سعی می‌کنند با پوزیشن دینداری، ضعف‌های درونی خود را جبران کنند و همین امر موجب می‌شود که بعضی‌ها دینداران را به ضعف متهم کنند و بگویند که دین برای آدم‌های ضعیف است که می‌خواهند ضعف خود را پشت سر خدا و دین، پنهان کنند.

در ادامه چند راه حل برای دستیابی به صلابت ارائه می‌دهیم. اولاً باید بدانیم صلابت حصولی است نه تحصیلی. قدم اصلی برای رسیدن به صلابت خوف از پروردگار است. راه دیگر دستیابی به صلابت اخلاص است. محبوب شدن نزد پروردگار نیز از یک سو جزء عوامل رسیدن به صلابت است و از سوی دیگر از نتایج صلابت می‌باشد چرا که خداوند مؤمنین با صلابت را دوست دارد.

کسی که روح بزرگی دارد، صلابت هم کسب می‌کند و این صلابت، دارای اثری بر عمل او خواهد بود؛ مواردی مانند بخشش اشتباهات دیگران، کلان‌نگری و ترسیم اهداف بلند، مثبت‌نگری در مورد دیگران و ... از آن جمله‌اند. اما صلابت دارای مرزبندی‌های دقیقی با تکبر است که ریشه این تفاوت در واقعی بودن و ما به ازاء داشتن صلابت و غیرواقعی بودن تکبر است. صلابت اگر چه از ایمان و یقین فرد نشأت می‌گیرد ولی دارای تأثیراتی بر اخلاق و روابط اجتماعی نیز می‌باشد و این موضوع مهمی را شکل می‌دهد که استاد در آخرین جلسه بدان پرداخته‌اند. شنیدن این بحث به کسانی که در پی شناخت دقیق‌تری از نظر دین در مورد تعاملات اجتماعی و روابط عمومی

هستند، توصیه می‌گردد.

موضوع: هنر و حماسه (8): صلابت معنای اصلی حماسه

جلسه 1

نقش صلابت در حماسه و ایمان

- اهمیت شاخص در امور مادی و معنوی
- اهمیت و دلیل پرداختن به حماسه
- حماسه و کربلا
- صلابت، سازنده حماسه و شاخص ایمان
- فقدان صلابت در شهروند غربی
- مهربانی با همه، اخلاق صهیونیستی
- صلابت و رابطه خدا و انسان
- روضه حضرت علی اکبر (ع)

جلسه 2

اهمیت حماسه و ارزش صلابت

- ضرورت آشنایی با حماسه
- تأثیر محصولات فرهنگی بر مصرف کنندگان آن
- تسلط صهیونیسم با مرگ حماسه بر جهان
- روایاتی در باره صلابت
- مفاهیم و ارزش‌های تقلبی به جای صلابت
- روضه حضرت ابوالفضل (ع)

جلسه 3

صلابت، مطلوب و تحمل ناپذیر

- تناقض در خواسته‌های انسان
- فیلم‌های هالیوود، جنگ‌های بی‌حماسه
- دشواری تحمل صلابت مومن
- کربلا، تناقض قلوب حسینی (ع) با سیوف یزیدی
- روزه شب عاشورا

جلسه 4

ترس و بغض نسبت به مومن با صلابت

- صلابت، علامت مومن

- صلابت، صفتی سودبخش برای فرد و جامعه
- ترس از مومن
- ابرقدرتی به نام ایران

- صلابت، صفتی بغض برانگیز

- نفرت از امام حسن ع به خاطر امیرالمومنین
- علی (ع) مظهر علو و کبریائی خداوند
- مخالفت همگانی با علی (ع)
- کربلا، ظهور بغض از علی (ع)

- روزه شام غریبان

جلسه 5

نه تفریط، نه افراط

- خطرناک بودن اکتفا به برخی از خوبی‌ها

- وابستگی سعادت به همه خوبی‌ها
- نگرانی خوبان نسبت به عاقبت
- پیچیدگی روزافزون نفاق در آخر الزمان
- امیرالمومنین و عدالت‌خواهی منحرف

- صلابت حقیقی

- توأم بودن صلابت حقیقی با مهربانی و تواضع
- صلابت و ویژگی مهم یاران ولی عصر (ع)
- داشتن و استفاده نکردن
- همراه بودن معنویت راستین با قدرت و عزت

- روزه امام سجاد (ع)

جلسه 6

عوارض صلابتِ ناشی از معنویت

- لزوم توجه به پیچیدگی معنای صلابت
- دلیل دشمنی بعضی‌ها با صلابتِ مؤمنین
  - دلیل برخی بی‌حرمتی‌ها به مقدسات
- عوارض صلابتِ مؤمنین
  - کینهٔ افراد بیماردل نسبت به مؤمنین با صلابت
  - عدم تحمل صلابتِ ناشی از معنویت توسط افراد بیمار
  - اهمیت پذیرفتنِ صلابتِ اولیاء خدا
- حصولی بودنِ صلابت
- راه رسیدن به صلابت
  - خوف از خدا
  - اهمیت ترس از کبریایی خدا
  - لزوم درکِ مقولهٔ ترس از خدا
  - تفاوت ترس از خدا و ترس از غیرِ خدا
  - اهمیت خائف بودن از مقام پروردگار

جلسه 7

عوامل شکل‌گیری صلابت

- رابطهٔ احساس صلابت با یقین و خوف از خدا
- احساس حقارت درونی، عامل بسیاری از گناهان
  - لزوم تلاش برای از بین بردن حقارت درونی
- راه از بین بردن احساس حقارت
- ضرورت مخلص بودنِ مسئولین مملکت
- علاقهٔ خداوند به قتال کنندگان در راه خدا
- صلابت، عامل محبوبیت مؤمنین نزد پروردگار
- روضه حضرت رقیه (س)

جلسه 8

- آثار صلابت

- رابطه صلابت و اتحاد مؤمنین

- آثار صلابت

- داشتن روح بزرگ

- هیبت و بزرگواری

- اهداف بلند

- بخشش اشتباهات دیگران

- کلان‌نگری

- مثبت‌نگری

- سخت‌گیری با دشمنان و محبت با دوستان

- ویژگی‌ها و علائم بزرگی روح

- ویژگی‌های روح‌های کوچک

§ خوبی‌ها؛ عامل بزرگ شدن روح

- آدم بد؛ آدمی با روح کوچک

- روح‌های بزرگ و هم‌نشینی با اهل بیت (ع)

- بی‌تأثیر بودن اتفاقات در تغییر حال بزرگان

- تأثیر ایام محرم برای بزرگ شدن روح و کسب صلابت

- ایجاد تعاون، همدلی و از خود گذشتگی

- اربعین؛ تجلی ویژه‌ای از بزرگواری‌ها

• روضه حضرت علی اصغر (ع)

موضوع: هنر و حماسه (8): صلابت معنای اصلی حماسه

جلسه 9

- تشخیص حرف‌های خوب و خوب‌تر؛ مهمترین مشکل بشر
- کلیدی و محوری بودن تشخیص خوب از خوب‌تر
- فریب خوردن حضرت آدم با یک حرف خوب
- آثار پذیرفتن حرف‌های به ظاهر خوب ابلیس
- تلاش دین برای مخفی ماندن بدی‌ها و رو آمدن خوبی‌ها
- خوب بودن اکثر آدم‌ها
- فریب خوردن انسان‌ها با حرف‌های خوب
- آزادی؛ حرفی خوب و راهی اشتباه
- بررسی اهمیت آزادی در نهضت حسینی (ع)
  - اعطای آزادی اجتماعی و روانی به اصحاب
- مطالبه آزادی از حاکمیت
- عزت؛ جایگزین اصطلاح آزادی
- سلب آزادی روانی در غرب و اعطاء آزادی عمل ظاهری
- عدم استفاده از لفظ آزادی در قرآن
  - آزادی؛ لفظی مشترک برای هواپرستی و خداپرستی
  - § استفاده غالب از آزادی برای هواپرستی
  - § آزادی؛ کلمه‌ای خوب ولی فریبا
  - تأثیر صلابت بر نشاط
  - روضه‌های اسارت و روضه حضرت رقیه (س)

جلسه 10

صلابت و اخلاق

- مروری بر مباحث گذشته و پاسخ به برخی از سؤالات
- عدم تأمین آزادی بدون بهره‌مندی از عزت
- دستیابی به اهداف خوب از راهی غیر از راه غرب
- ضرورت نگاه استراتژیک به حرف‌های خوب
- همراهی صلابت و مهربانی

○ نیاز زن به محبت و نیاز مرد به عزت

○ ابزارهای غلط برای ابراز بزرگی

- تأثیر ایمان و تقوی بر کسب صلابت

○ ضرورت گشاده رویی برای مؤمنان

○ پرهیز از گناه و کسب صلابت و ابهت

- تفاوت صلابت و تکبر

○ بزرگ بودن، خواسته‌ای همگانی

○ صلابت، امری درونی و واقعی

○ تکبر، نمایشی ظاهری و غیرواقعی

- تفاوت صلابت و دافعه

○ بررسی صلابت در روابط خانوادگی

○ زن، تواضع در مقابل همسر و صلابت در مقابل دیگران

- رابطه صلابت و عبودیت

○ سلطنت عبد خدا بر عالم

● **ضرورت‌های امروزین کسب صلابت**

○ صلابت، تعیین‌کننده مرز با دیگران

○ آخر الزمان و تعیین دقیق‌تر مرزبندی‌ها

○ صلابت و جلوگیری از ریزش‌های آخر الزمان

● **روضه حضرت زهرا(س)**

مهمترین نیاز امروز ما

(تهران، مسجد دانشگاه تهران، اعتکاف 1390، 1 جلسه)

معرفی بحث

بررسی فلسفه حماسه عاشورا و چیستی آن، بسیار مهم است و می‌تواند بر تصمیم ما برای چگونه زیستن اثر و انتخاب راه و روش زندگی اثر بگذارد. قیام عاشورا اگر چه عللی مانند امر به معروف و نهی از منکر، مبارزه با ظلم و رسوا کردن ظالم و .... داشته است ولی حماسه عاشورا، برای باقی ماندن دین برای آیندگان بوده است. این تلاش برای رسیدن دین به آیندگان، دارای ماهیت و جنس کار رسانه‌ای بوده است تا پیامی بدون تحریف برای آیندگان حفظ شود. در این میان وظیفه هر یک از ما برای کار رسانه‌ای و تبلیغ دین برای کسانی که این پیام را نشنیده‌اند، بسیار مهم است. لازم است کار خود و توانایی خود را برای کار رسانه‌ای بازبینی کنیم؛ چرا که مهمترین نیاز امروز ما، کار رسانه‌ای است و البته این کار خالی از رنج و سختی و مرارت نیست و با تن‌پروری نیز جمع نمی‌شود.

فهرست

• ماهیت پیام رسانه‌ای حماسه عاشورا

- آیا حماسه عاشورا، دارای فلسفه‌ای بوده است؟
- آیا حماسه عاشورا برای امر به معروف و نهی از منکر بوده است؟
- آیا حماسه عاشورا برای از بین بردن ظلم بوده است؟

○ چه چیزی ارزش برابری با خون امام حسین (ع) را داشته است؟

○ «باقی ماندن دین برای آیندگان»؛ مهمترین فلسفه عاشورا

● مختصات پیام رسانی حماسه عاشورا

● نقش ویژه حضرت زینب (س) در پیام رسانی عاشورا

● کار رسانه‌ای؛ مهمترین نیاز امروز

● ضعف ما و قوت‌های دشمن در کار رسانه‌ای

● رساندن پیام دین به دیگران؛ مهمترین وظیفه

● ضرورت آگاهی و تسلط بر هنر پیام رسانی

● مختصات کار رسانه‌ای ماندگار

○ صبر بسیار زیاد

○ داشتن دغدغه هدایت همه مردم

○ دردمندی و دلسوزی برای همه

زیبانگری

(تهران - امامزاده صالح فرحزاد - 1390 - 3 جلسه)

معرفی بحث

انسان نیاز بسیار زیادی به زیبانگری دارد. ما نیاز داریم که زندگی، حوادث پیرامون و روابط خود با دیگران را، زیبا نگاه کنیم و تحلیلی بر مبنای زیبایی نسبت به پدیده‌ها داشته باشیم. متأسفانه ما گاهی زیبایی‌های اطراف خود را نمی‌بینیم، در حالیکه نه تنها لازم است که زیبایی‌ها را ببینیم، بلکه باید نگاه زیبایی هم به مشکلات و سختی‌های زندگی داشته باشیم.

زیبانگری، نه تنها در اصلاح نگاه و روابط ما با دیگران، مؤثر است بلکه می‌تواند مهمترین انگیزه پرداختن به کارهای خوب و دور شدن از کارهای بد را فراهم آورد؛ اگر انگیزه ما از انجام یک کار خوب این باشد که آن کار زیبا است، از انجام دادن آن لذت می‌بریم و بیشتر شکرگذار می‌شویم چرا که کاری انجام داده‌ایم که از آن لذت برده‌ایم و از خصلت‌های بدی مانند تکبر، غرور و عجب از انجام کار خوب، مصون می‌مانیم. زشتی کار بد هم انگیزه بسیار مهمی را برای ترک آن کار فراهم می‌کند. زیبایی به دلیل اهمیتی که در گرایش به دین و معنویت دارد، بسیار مورد توجه و اهتمام شیطان است تا از این راه بتواند بدی‌ها و دین‌گریزی‌ها را زیبا جلوه دهد و اتفاقاً بر این تلاش در زیبا نشان دادن زشتی قسم یاد کرده است.

با توجه به اهمیت زیبانگری و آثار آن بر معنویت، ما چگونه می‌توانیم زیبانگر

شویم؟ چه راههای عملی وجود دارد که نگاه زیبایی به پدیده‌ها داشته باشیم
استاد پنهان به راههایی برای زیانگر شدن اشاره دارند که در این مجموعه
سخنرانی‌ها بدان اشاره شده است...

فهرست

جلسه 1

زیبایی؛ بهترین انگیزه برای انجام کارهای خوب

- شخصیت زیبانگر حضرت زینب (س) در شرایط سخت اسارت
- غفلت‌ها و ضعف‌های انسان در مورد زیبایی
  - ما گاهی زیبایی را زیبا نمی‌بینیم
  - ما مشکلات و سختی‌ها را زیبا نمی‌بینیم
  - زیبایی‌ها را نمی‌توان بیان و منتقل کنیم
- § زیبایی اسلام و انقلاب را منتقل نکرده‌ایم
- § ضعف‌های امروزی در بیان زیبایی جهاد و شهادت، شعر موسیقی، هنر و ...
- کاهش سطح زیبانگری در جامعه
- به چه انگیزه‌ای کار خوب انجام دهیم؟
  - اگر به انگیزه زیبا بودن کار خوب، کار خوب را انجام دهیم دچار عجب نمی‌شویم.
  - زیبانگری، مقدمه لذت بردن از عبادت
  - انجام امور دینی و معنوی به انگیزه زیبا بودنشان
  - زشتی؛ انگیزه مناسب برای دور شدن از کارهای بد
- زیبانگری به زندگی و به اطرافیان
- روضه حضرت زینب (س)

جلسه 2

زیبایی‌های معنوی

- **بررسی اهمیت و جایگاه زیبایی در میان سایر مفاهیم**
  - کار مفید و محکم با کار زیبا، قابل جمع است
  - ضررهای بی‌توجهی به زیبایی
- **اهتمام به امور معنوی به دلیل زیبایی آن‌ها، نه فوایدی که دارند**
  - پرهیز از بدی‌ها به انگیزه زشتی که دارند
  - روش پرهیز دادن خدا از بدی‌ها در قرآن کریم
  - توجه به زیبایی، از مقدمه گناه جلوگیری می‌شود
  - توجه به زیبایی در برخی از آداب دینی (هیئت و روضه اهل بیت)
- **قسم ابلیس در زیبا نشان دادن زشتی‌ها**
  - روش‌های ابلیس در زیبا نشان دادن غرب
  - القائات ابلیس در زیبا نشان دادن زندگی دیگران و ایجاد حسرت
  - القائات ابلیس برای ارضاء زیبایی‌گرایی با بی‌دینی
- **روش مؤثر برای تأثیرگذاری بر جوانان**
  - پرهیز دادن از جهنم و توجه دادن به عقلانیت دین، تأثیر زیبایی را ندارند
  - توجه به زیبایی دین می‌تواند از پایه و ریشه دینداری مهم‌تر باشد
  - آثار نگاه به زیبایی‌های معنوی برای تأثیرگذاری

○ خاطراتی از زیانگری شهید چمران

● **روضه حضرت علی اکبر (ع)**

موضوع: زیانگری

جلسه 3

چگونه زیبانگر شویم؟

• تفاوت محبویت با زیبایی

- مؤمن باید هم ایمان را دوست داشته باشد و آن را زیبا ببیند
- تأثیر زیبانگری بر روابط اجتماعی
- کسانی که زیبانگر نیستند، معمولاً چه ویژگی‌هایی دارند؟
  - § فال بد می‌زنند
  - § حسرت گذشته را می‌خورند
  - § حسادت دارند
  - § از نتیجه دادن کارها ناامیدند
- کسانی که زیبانگر هستند، چه ویژگی‌هایی دارند؟
  - § فال خیر و نیکو می‌زنند
  - § برخوردار نامناسب دیگران را به زیبایی تفسیر می‌کنند
  - § کینه‌ای نیستند و افراد را می‌بخشند
  - § اول به بُعد زیبایی هر قضیه‌ای نگاه می‌کنند

• برای اینکه زیبانگر شویم چه کارهایی باید کرد؟

- تمرین و تلقین و تکرار زیبانگری
- ایمان بسیار زیاد به خدایی که بسیار ما را دوست دارد
- نشست و برخاست با آدم‌های زیبانگر و مثبت‌نگر

○ استغفار از لحظاتی که زیانگر نبوده‌ایم

● روزه حضرت زینب (س)

آیا سینما می‌تواند دینی باشد؟

(تهران، اردوگاه شهید باهنر، انجمن سینمای جوان، 1 جلسه)

معرفی بحث

در بررسی رابطه سینما و دین سؤالات مشخصی را بارها شنیده‌ایم؛ مانند اینکه آیا سینما ظرفیتی برای دینی شدن دارد؟ نسبت دین و سینما چیست؟ و ... در پاسخ به چنین سؤالاتی چند نگاه و تحلیل معروف مطرح است؛ مانند اینکه چون هنر سینما در مغرب زمین متولد شده و رشد کرده و تعلق به فرهنگ و هنر تصویری دارد، سنخیتی با فرهنگ ما که دارای هنر تجریدی است پیدا نمی‌کند. عده‌ای نیز معتقدند که سینما برای دیده شدن است و باز هم تناسبی با دینی که به غیب و ماوراء اعتقاد دارد؛ پیدا نخواهد کرد. تحلیلی دیگری نیز معتقد است اگر سینما در اختیار دین قرار بگیرد، هر دو خراب می‌شوند. چرا که ممکن است معارف عمیق به دست هنرمندان ضعیف، تضعیف شود و یا ساخت سینما و هنر، دستوری و آمرانه گردد. اما به نظر استاد پناهیان تمام این تحلیل‌ها و تبیین‌ها اشتباه و باطل است. سینما و دین نه تنها با هم مشکلی ندارند، بلکه با یکدیگر تناسب هم دارند. دلایل این تناسب و نتایج و آثار مثبت دین و سینما، موضوع اصلی این جلسه را شکل داده که به تفصیل بدان پرداخته شده است.

فهرست

- آیا سینما می‌تواند دینی باشد؟
- مروری بر تحلیل‌های مختلف در مورد نسبت دین و سینما
  - غربی بودن سینما و اقتضائاتی که همراه خود دارد
  - عدم تناسب دین و سینما به دلیل مبانی متفاوت

- اهتمام هنر غربی به تصویرگری و توجه مسلمانان به هنر تجریدی
- تفاوت اهداف در سینما و دین
- سینما؛ به دنبال دیده‌شدن و دین؛ اعتقاد به غیب
- خراب شدن دین و سینما در نتیجه ارتباط با یکدیگر
- اسلام رابطه‌ای با سرگرمی ندارد

● باطل بودن تمام این نظرات

● تناسب دین و سینما

● تصویرگری، وجه مشترک دین و سینما

- نیاز سینما به شخصیت، حادثه و واکنش افراد در حوادث
- سینما؛ محل دیدن کنش‌ها و واکنش‌ها
- ضرورت تصویرگری در دین: کونوا دعاه الناس بغیر السنتکم
- مردم را باید با دیدن کنش‌ها و واکنش‌ها به دین دعوت کرد

● غیب، پنهان است؛ هم در دین و هم در سینما

- پیغمبر، خدا و برزخ را نمایش ندادند
- شعاری شدن فیلم، هر موضوعی را خراب می‌کند
- هیچ ضرورتی برای نشان دادن غیب وجود ندارد
- ایمان به غیب و نشان دادن غیب؛ دو مسأله متفاوت
- ایمانی که در اثر دیدن غیب حاصل شود، ارزشی ندارد

● نیاز سینما به دین

- سینما، محتاج انسان‌شناسی (برای پردازش شخصیت‌ها و کنش و

واکنش)

- دین، بهترین منبع برای شناخت انسان
- دین، قواعد عالم را نشان می دهد
- مثال: نزول بلا و سختی تحت قواعدی است
- همراه بودن راحتی و سختی
- فریب کاری در بدون مشکل نشان دادن مردم غرب در فیلم های

سینمایی

- غفلت سینما از رنج های واقعی مردم

● جهات دیگر در تناسب دین و سینما

- پرسش و پاسخ در مورد نسبت دین و سینما

از فرهنگ مقاومت تا مقاومت فرهنگی (تهران، در جمع انصار حزب الله، ۱ جلسه)

معرفی بحث

فرهنگ مقاومت سه عنصر کلیدی دارد که بدون آنها مقاومت میسر نیست. غرب‌گرایان همیشه این عناصر را اموری منفی دیده‌اند و علیه آن موضع گرفتند. این سه عنصر چیست؟ و چرا باید آنها را در ساختارهای کشور نهادینه کرد؟ امروز که فرهنگ غرب به صورت خزنده در جامعه ما رخنه کرده است برای حفظ فرهنگ مقاومت به مقاومت فرهنگی نیاز بیشتری وجود دارد.

فهرست

فرهنگ مقاومت

- عناصر کلیدی مقاومت
- نگاه منفی غرب‌گرایان به جهاد و عناصر آن
- عدم امکان زندگی بدون مقاومت
  - تلازم دشمن و زندگی انسان
  - وجود همیشگی جهاد
  - ایثار، صفت بارز امت اسلام
- لزوم حفظ فرهنگ شهدا
- ضرورت حضور فرهنگ مقاومت در ساختارهای کشور

مقاومت فرهنگی

- نفوذ آرام و کشنده فرهنگ غرب

- تأثیر فرهنگ بر فکر و فطرت
- نیاز به مقاومت فرهنگی برای حفظ فرهنگ مقاومت

پرسش و پاسخ

- ولایت فقیه لازمه حکومت مهدوی، قبل و بعد از ظهور
- حضور اصلاح طلبان در انتخابات
- قرارگاه عمّار
- جمهوری اسلامی، بوی پیراهن یوسف
- حجاب
- حقانیت رهبر انقلاب و جایگاه ایشان نزد نخبگان جهان
- مضرات سیاه و سفید کردن فضای جامعه

انقلابی بودن

(هیأت دانشجویان و فارغ التحصیلان هنر - 89 - 88 - 11 جلسه)

معرفی بحث

پس از گذشت سی سال از انقلاب، مفهوم انقلاب و انقلابی بودن، مفهومی است که امروز بهتر فهمیده می‌شود، امروز جوان‌ها به دلیل نیاز مبرمی که به این مفهوم احساس می‌کنند، بیشتر با آن ارتباط برقرار می‌کنند... مفهومی که هم نیاز داریم به آن عمل کنیم و زندگیمان را مطابق آن سامان دهیم، و هم به آن نیاز داریم تا نه فقط با آن زندگی کنیم، بلکه با آن زنده باشیم، جان پیدا کنیم، و از آن لذت ببریم.

در تمام این مدت خیلی‌ها سعی داشتند «انقلابی بودن» را در تاریخ دفن کنند... * فقط یک نوع زندگی است که ذاتاً با انقلابی بودن مغایرت دارد. آن هم زندگی گوسفندوار یا به تعبیری گرگ وار است... ویژگی‌های یک فرد انقلابی چیست؟ ... جامعه‌ای که در دوران آرامش، بدون اینکه حادثه خاصی بصورت مستقیم او را تحت فشار قرار داده باشد، احساس نیاز و عطش به انقلابی بودن بکند، جامعه‌ای است که زندگی در آن لذت‌بخش و افتخارآمیز است... * انقلابی بودن مهم‌ترین انگیزه خودسازی معنوی است. از کجا می‌توان فهمید زمانه، زمانه انقلابی‌گری است؟ ... آثار انقلابی‌گری چیست؟... چگونه لحظه‌های زیبای انقلابی بودن را تجربه کنیم؟ ... * جوان‌ها دوست دارند متفاوت باشند، و انقلابی بودن یعنی زیباترین و عالی‌ترین راه متفاوت

بودن... برای متفاوت بودن چه کنیم؟ ... * ما چون منتظر انقلاب جهانی امام زمان (ع) هستیم، می‌توانیم انقلابی باشیم... * خیلی‌ها ضد انقلاب نیستند اما ضد «انقلابی بودن» هستند... * اسلام انقلابی مقابل اسلام‌های متظاهرانه، منافقانه، عافیت‌طلبانه و صوفی‌مآبانه است.

اسلام انقلابی رسواکننده اسلام متظاهرانه و قیام علیه اسلام منافقانه است، اسلام انقلابی مقابل اسلام عافیت‌طلبانه و مقابل اسلام صوفی‌گرایانه است... * یکی از دلایل عدم گرایش جوان‌ها به اسلام بعد از سی سال، و در عوض، گرایش به هرزگی‌ها و برخی امور دیگر، این است که اسلامی که به آنها عرضه شده، اسلام غیرانقلابی است. اسلام غیرانقلابی جاذبه ندارد؛ گرم‌کننده نیست؛ حرارت ندارد؛ هیجان ندارد.

نسل انقلاب تازه در حال شکل‌گیری است... انقلابیون، گروهی هستند که خدا آنها را جایگزین می‌کند... نه تنها انقلاب به تدریج تحقق پیدا می‌کند، بلکه به تدریج نیز خودش را نشان می‌دهد.

اگر مزه انقلابی بودن و حماسی بودن چشیده بشود، دیگر چیز دیگری به آدم مزه نمی‌دهد و اصلاً نوبت به حرام و حلال نمی‌رسد... * انقلابیون اگرچه خود را برای آسایش غیرانقلابیون فدا می‌کنند، اما غیر انقلابیون را دوست ندارند... * انقلابی‌شدن در دوران آرامش خیلی زیباتر است... ما موضع قلبیمان نسبت به غیرانقلابیون را باید اعلام کنیم.

فقط با تکیه بر انقلابیون می‌توان فضایل اخلاقی را در جامعه رشد داد... صدور انقلاب، فقط در سایه انقلابیون بزرگ است، نه کار فرهنگی... .

فهرست

موضوع: انقلابی بودن

جلسه اول

شیرینی انقلابی بودن

- امروز «شیرینی انقلابی بودن» بیش از هر زمانی در ک می شود
  - تلاش برای دفن «انقلابی بودن» در تاریخ
  - زندگی ای که ذاتاً با انقلابی بودن مغایرت دارد
  - «انقلابی بودن» جامعه در دوران آرامش
  - شیرینی و جذابیت مفهوم انقلابی بودن، برای جوانان
  - آثار انقلابی بودن
    - 1. انقلابی بودن، مهم ترین انگیزه خودسازی معنوی
    - 2. انقلابی، فوق العاده مهربان می شود
  - § انقلابی تپش قلبش و ضربان قلبش برای جامعه است
  - § امروز انسان ها، به دنبال مهربانی هستند
  - 3. انقلابی، فوق العاده فعال و پرتلاش می شود
- چگونه لحظه های زیبای انقلابی بودن را تجربه کنیم؟

جلسه دوم

قدرت حقیقی در قلب یک انسان انقلابی

- نزدیکی مفهوم انقلاب و جهاد
  - انقلابی بودن یعنی درماندن از انقلابی بودن
  - لذت انقلابی بودن
  - قدرت حقیقی در قلب یک انسان
  - معنای انقلابی بودن
  - بعد از تحول درونی، به دنبال تحول بیرونی بودن
- 1. بُعد اول خیلی‌ها با انقلاب اسلامی «منقلب» شدند، اما «انقلابی» نشدند
- § تمجید پیامبر از روحیه انقلابی عمار یاسر
- 2. بُعد دوم بعضی‌ها مسندهای انقلابی دارند اما هنوز خودشان منقلب نشده‌اند
- امام (ره)، یک فقیه، فیلسوف و عارف «انقلابی» بود
  - شکایت از نبود ماجراهای انقلابی در سریال‌ها و داستان‌ها
  - انقلابی بیش از جسمش، با اراده قوی‌اش عالم را تغییر می‌دهد
  - قدرت خیال برای ترسیم شکوه و زیبایی یک انقلابی

جلسه سوم

نظام جمهوری اسلامی، پایگاه انقلاب ماست، نه پایان انقلاب

- زندگی انقلابی
- جمع بین فردیت‌گرایی و اجتماع‌گرایی
- یک انقلابی عارف، صددرصد به فکر خود و قیامت خودش است
- یک انسان انقلابی، تمام وجودش وقف جامعه و تاریخ است
- وقتی یک انقلابی می‌تواند مزه «برای جهان بودن» را بچشد ...
- عشق به شهادت، یک جریان توأم فردی و اجتماعی است و «انقلابی» این دو را با هم دارد
  - زیبایی فیلم‌هایی که، هر دو روی شخصیت یک انقلابی به تصویر کشیده می‌شود
  - چرا امروز جهانیان دنبال این الگو می‌گردند؟
  - مفهوم ولایت، نجات‌بخش بشر در سرگردانی‌ها
  - داستان‌های انقلابی سرگرم‌کننده‌ترین، جذاب‌ترین و سازنده‌ترین داستان‌ها
- انقلابی، اولویت‌های خدا را بر اولویت‌های خودش ترجیح می‌دهد
  - مسلمان غیر انقلابی، کسی است که کار دینی بدون اولویت انجام می‌دهد
- بعد از سی سال، چرا هنوز باید به دنبال استمرار انقلاب باشیم؟
  - هنوز به غیرت انقلابی نیاز هست

• تحقق آرمان‌های انقلاب، نیازمند اخلاق اصیل انقلابی

○ اخلاقیات انقلابی‌گری اخلاق خاصی است

○ هنوز به کار انقلابی نیاز است

○ انقلابی هیچ وقت طلبکار نمی‌شود

جلسه چهارم

راضی نشدن به حداقل دین

- کسی که بتواند انقلابی شود و نشود
- ظرفیت‌ها متفاوت است؛ از همه توقع انقلابی بودن نداشته باشید
- انقلابی‌گری یعنی راضی نشدن به حداقل دین
- خداوند، حداقل ظرفیت‌ها را هم گاهی با امتحان، به سختی تکان می‌دهد
- مظلومیت اهل بیت علاوه بر اعتلای حداکثری‌ها، می‌تواند موجب نجات حداقلی‌ها شود
- فاطمه زهرا(س) دستش را داد تا دست حداقلی‌ها را هم بگیرد

جلسه پنجم

ما می‌توانیم انقلابی باشیم

● انقلابی با دیگران متفاوت است؛ متفاوت می‌اندیشد و متفاوت زندگی می‌کند

○ کسی که مثل همه فکر می‌کند، می‌اندیشد و زندگی می‌کند، انقلابی نیست

○ مدیران علاقمند به نام و نان، دشمن انقلابی‌گری هستند

○ مراقبت از فضای انقلابی‌گری در روحمان

○ تفاوت رئیس مؤمن و رئیس انقلابی

○ جوان‌ها دوست دارند متفاوت باشند، و انقلابی بودن یعنی زیباترین و عالی‌ترین راه متفاوت بودن

○ برای متفاوت بودن چه کنیم؟

● ما چون منتظر انقلاب جهانی امام زمان (ع) هستیم، می‌توانیم انقلابی باشیم

○ خیلی‌ها ضد انقلاب نیستند اما ضد «انقلابی بودن» هستند

○ به فکر امام زمان و انقلاب جهانی آن حضرت باشید

○ امام زمان برای سلامتی بعضی‌ها دعا می‌کنند

جلسه ششم

اسلام انقلابی مقابل اسلام‌های متظاهرانه، منافقانه، عافیت‌طلبانه، و صوفی‌مآبانه

- مقدمه شیوه مکر نفس بر علیه خوبی‌ها
- اسلام انقلابی رسواکننده اسلام متظاهرانه
- اسلام انقلابی قیام علیه اسلام منافقانه است
- اسلام انقلابی مقابل اسلام عافیت‌طلبانه
- اسلام انقلابی مقابل اسلام صوفی‌گرایانه
  - اسلام غیر انقلابی جذاب نیست
  - با اسلام انقلابی می‌توان سرمست شد
  - انقلابی خودش را نمی‌بیند

جلسه هفتم

تدریجی بودن انقلاب

- انقلاب، تدریجاً تحقق پیدا می کند و ثمرات خود را نشان می دهد
  - اتفاقات سیاسی در جامعه، ادامه تحقق انقلاب
  - دید نادرست نسبت به انقلاب ما
  - هنوز اتفاقی نیفتاده، نسل انقلاب تازه در حال شکل گیری است
- انقلابیون طی چرخه ای مستمر جایگزین انقلابیون سابق می شوند
  - صحنه ریزش و رویش صحنه بسیار زیبایی است
  - عده ای دوست دارند قرآن را آن قدر آسمانی تصور کنند که به درد هیچ گوشه از زندگی زمینیشان نخورد
- هفت ویژگی انقلابیون در قرآن کریم
  - انقلابی باید زخم زبان تحمل کند

جلسه هشتم

ویژگی‌های انقلابیون

- زندگی انقلابی برای هنرمندان و فیلم‌سازان خیلی جذابیت دارد
  - هنرمندی که روح بزرگی دارد، به چه داستان‌هایی تن می‌دهد؟
  - با چه فیلم‌هایی سرگرم شویم؟ و بچه‌هایمان را به چه کارتون‌هایی عادت بدهیم؟
- همان جنجغه، فقط کمی بزرگ‌تر
- فرهنگ حسرت از گناه، باید به فرهنگ حقیر دیدن گناه تبدیل شود
- اگر مزه انقلابی بودن و حماسی بودن چشیده بشود، دیگر چیز دیگری به آدم مزه نمی‌دهد
- برخورد ما با حلال و حرام چگونه باید باشد؟
- ویژگی‌های انقلابیون
  - اولین ویژگی انقلابیون این است که خدا به آنها علاقه دارد
  - کسی که یقین دارد خدا دوستش ندارد، کینه‌خوبان را به دل می‌گیرد
  - از همین جا می‌توانید بقیه ویژگی‌های انقلابی را حدس بزنید
- ابلیس چگونه یک دفعه‌ای از خدا کینه پیدا کرد و ضد انقلاب شد؟
- اگر دوست داشتنِ عمومی خدا را تحویل گرفتی، دوست داشتنِ خصوصی هم نصیبت می‌شود

جلسه نهم

علاقه انقلابیون در متن انقلاب

● انقلابی شدن در دوران آرامش خیلی زیباتر است

- من اعتقادی به حسرت خوردن درباره دوران دفاع مقدس ندارم
- هیچ نوری نیست که خدا به رزمندگان جبهه‌ها بدهد و به انقلابیون امروز ندهد
- لحن آیه قرآن فرقی میان شهدا و منتظران شهادت نیست
- حقیقت انتظار یعنی انقلابی بودن

● امروزه انقلابی شدن ریزش کمتری دارد

● انقلابیون، غیر انقلابی بودن را برای خود ننگ می‌دانند

- شکل‌گیری علاقه بی‌نظیر و عجیبی بین انقلابیون در متن انقلاب
- اتفاقی که در متن انقلاب می‌افتد علاقه بی‌نظیر و عجیبی است که بین انقلابیون شکل می‌گیرد
- اگر گوشه‌ای از عالم میان انقلابیون به نمایش در بیاید، عالم را شیفته می‌کنیم
- هنرمند دفاع مقدس، هنرمندی است که مردم به قهرمان داستان او به عنوان یک انقلابی عشق بورزند
- نمونه‌ای از عالی‌ترین محبت بین عالی‌ترین انقلابیون
- نمونه‌ای از ازدواج انقلابیون

جلسه دهم

خوب بودن یعنی انقلابی بودن

- مفهوم انقلابی بودن کلید طلایی بسیاری از قفل‌های رایج حیات فردی و اجتماعی امروز ما
- خداوند از انسان تحول و دگرگونی می‌خواهد نه یک وضعیت باثبات
- علت اینکه ابلیس انقلابی نبود
- خوب بودن یعنی انقلابی بودن
- به هر وضع خوبی خو کردید، آماده باشید خدا آن را از شما بگیرد
- امام(ره) اول عارف شد، بعداً انقلابی شد، لذا تا روز آخر انقلابی باقی ماند
- یک انقلابی نجات‌دهنده حیات بشر می‌شود
- تلقی سطحی از کارکردهای دین

جلسه یازدهم

انقلابیون تعادل بخش و تکامل بخش جامعه هستند

- اوج فضایل اخلاقی فقط برای انقلابیون قابل دسترس است
- تکیه بر فضایل انقلابیون عامل رواج اخلاق در جامعه
- ایجاد روحیه انقلابی گری، اولویتی مافوق اولویت‌ها
- هر کسی انقلابی نباشد بسیجی نیست
- انقلابی گری بمیرد در یک جامعه، دیگر فضایل اخلاقی در آن جامعه قابل انتشار نیست
- محبت به خدا از دل انقلابی گری در می آید
- شرح ویژگی‌های انقلابیون
- برای کمال پلّه هست، ولی برای سقوط نه
- نصیحت اخلاقی اثر ندارد، انقلابی بیاور همه را آدم کند

معرفی بحث

فرهنگ مقاومت سه عنصر کلیدی دارد که بدون آنها مقاومت میسر نیست. غرب‌گرایان همیشه این عناصر را اموری منفی دیده‌اند و علیه آن موضع گرفتند. این سه عنصر چیست؟ و چرا باید آنها را در ساختارهای کشور نهادینه کرد؟ امروز که فرهنگ غرب به صورت خزنده در جامعه ما رخنه کرده است برای حفظ فرهنگ مقاومت به مقاومت فرهنگی نیاز بیشتری وجود دارد.

فهرست

فرهنگ مقاومت

- عناصر کلیدی مقاومت
- نگاه منفی غرب گرایان به جهاد و عناصر آن
- عدم امکان زندگی بدون مقاومت
  - تلازم دشمن و زندگی انسان
  - وجود همیشگی جهاد
  - ایثار، صفت بارز امت اسلام
- لزوم حفظ فرهنگ شهدا
- ضرورت حضور فرهنگ مقاومت در ساختارهای کشور

مقاومت فرهنگی

- نفوذ آرام و کشنده فرهنگ غرب
- تأثیر فرهنگ بر فکر و فطرت
- نیاز به مقاومت فرهنگی برای حفظ فرهنگ مقاومت

پرسش و پاسخ

- ولایت فقیه لازمه حکومت مهدوی، قبل و بعد از ظهور
- حضور اصلاح طلبان در انتخابات
- قرارگاه عمّار
- جمهوری اسلامی، بوی پیراهن یوسف
- حجاب
- حقانیت رهبر انقلاب و جایگاه ایشان نزد نخبگان جهان
- مضرات سیاه و سفید کردن فضای جامعه